VASTAUS MMV:N LISÄTIETOPYYNTÖÖN FOSSIILISEN POLTTOAINEEN JAKELUN PÄÄSTÖKAUPASTA

Nykyisellään polttoaineen värjäystä käytetään erottamaan kevyt polttoöljy dieselöljystä lisäämällä kevyeen polttoöljyyn punaista väriainetta. Värjättyä kevyttä polttoöljyä käytetään niin ETS2 soveltamisalaan kuuluvassa toiminnassa (esim. rakennusten erillislämmitys) kuin sen ulkopuolelle kuuluvassa toiminnassa (esim. maatalous). Maataloudessa käytetyn polttoöljyn kevyempi verotuskohtelu toteutetaan valmisteveron palautusten avulla. Nykyinen valmisteverotukseen perustuva värjäyskäytäntö ei siten noudata ETS2:n rajauksia soveltamisalaan kuuluvista ja sen ulkopuolelle jäävistä loppukäytön kohteista. Siten nykyisen polttoaineen värjäyskäytännön perusteella ei voida myöskään tehdä päästökauppadirektiivin edellyttämää soveltamisalan rajausta.

Polttoaineen jakelun päästökaupan toteutusmalleja ml. mahdollisuudet polttoaineen etukäteiseen erotteluun soveltamisalaan kuuluviin ja kuulumattomiin polttoaineisiin on käsitelty arviomuistiossa, joka oli lausunnoilla 23.11.2023-8.1.2024.

Polttoaineen värjäyksen avulla eriytetyn jakelun tapauksessa jakelijoiden päästökauppaan sisältyvälle ja sen ulkopuolelle jäävälle polttoaineelle (esim. ”maatalouspolttoöljy) tulisi olla omat merkkivärinsä. Lisäksi nämä polttoaineet vaatisivat oman jakelunsa, eli käytännössä omat jakelupumput ja -säiliöt huoltoasemilla, sekä oman kuljetuskalustonsa ja omat säiliönsä myös värjätyn polttoaineen kaikissa varastointivaiheissa. Erillinen logistiikka vaadittaisiin johtuen siitä, ettei värjätyn polttoaineen kuljettamiseen tai varastointiin käytettävää säiliötä voi jatkossa käyttää värjäämättömän (tai toisenväriseksi värjätyn) polttoaineen säilytykseen ilman polttoaineen tahatonta värjäytymistä.

Käytännössä huoltoasemille ja polttoaineen kuljettamiseen ja varastointiin käytettävään logistiikkaan jouduttaisiin investoimaan merkittävästi, jotta ratkaisu olisi mahdollinen.

On todennäköistä, että vaikka maatalouden polttoaine eriytettäisiin värjäyksen avulla, tulisi polttoaineen hinta siitä huolimatta nousemaan johtuen ko. polttoaineen eriytetystä jakelusta johtuvista kustannuksista. Uuden jakelujärjestelmän perustamisesta ja ylläpidosta sekä vaadittavasta uudesta kuljetus- ja jakelukalustosta aiheutuisi polttoaineen jakelijoille ja vähittäiskauppiaille kustannuksia, jotka vaikuttaisivat osaltaan polttoaineen hintaa nostavasti.

On myös epäselvää, miten kattava tällaisen ”maatalouspolttoöljyn” jakeluverkosta muodostuisi ja millaisen lisäkustannuksen se aiheuttaisi verrattuna nykyiseen kevyen polttoöljyn hintaan verrattuna. On mahdollista, että erot logistiikkakustannuksissa ja kysynnässä johtaisivat myös nykyistä voimakkaammin toisistaan eriytyviin hintatasoihin alueellisesti.

Järjestelmä toiminta vaatisi viranomaisresursseja sen valvomiseen, ettei fossiilisen polttoaineen jakelun päästökaupan ulkopuolelle tarkoitettua polttoainetta käytettäisi järjestelmän soveltamisalan piirissä.

Päästökauppadirektiivi tullaan avaamaan ja neuvottelemaan uudestaan vuoden 2030 jälkeiselle ajalle. On mahdollista, että tässä yhteydessä myös uuden päästökaupan soveltamisalaan tehdään muutoksia. Siten on harkittava tarkkaan millaisia muutoksia Suomen nykyiseen järjestelmään kannattaa tehdä olettaen, että uudet järjestelmät saattaisivat olla käyttökelpoisia vain muutaman vuoden ajan kuluvan vuosikymmenen lopulla.

Muiden maiden toteuttamat soveltamisalan laajennukset

Toistaiseksi tiedossa on, että Itävalta, Alankomaat ja Ruotsi tulevat varmuudella laajentamaan soveltamisalaa kansallisen laajennuksen perusteella. Kaikkien mainittujen maiden opt-in –hakemus koskee myös maatalouden polttoaineita. On hyvin todennäköistä, että toimeenpanon edistyessä useat muut jäsenmaat tulevat hakemaan opt-iniä.

Saksassa direktiivin toimeenpano on toistaiseksi kesken, mutta maalla on käytössä kansallinen polttoaineen jakelua koskeva päästökauppa, jonka soveltamisala on EU:n ETS-direktiiviä laajempi sisältäen myös maatalouden käyttämän polttoaineen. Saksa tulee siirtymään kansallisesta päästökaupasta ETS2:een sen alkaessa. Oletettavaa on, että Saksa laajentaa kansallisesti soveltamisalaa siten, että se vastaa nykyistä kansallista järjestelmää koskien myös maatalouden polttoaineita.

Direktiivin transponointi on suurimmalla osalla jäsenmaista kesken. Muiden jäsenmaiden kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta haasteet polttoaineiden erottelussa ovat kaikilla käytännössä yhtenevät, eikä tiedossamme ole jäsenmaata, jossa polttoaineet pystyttäisiin värjäyksen tai muiden keinojen avulla etukäteen erottelemaan soveltamisalan piiriin ja sen ulkopuolelle kuuluviin polttoaineisiin.

Direktiivin mukainen soveltamisalaan kuuluva toiminta

LIITE III

IV a LUVUN SOVELTAMISALAAN KUULUVA TOIMINTA

Toiminta	**Kasvihuonekaasut**
Rakennusten, tieliikenteen ja muilla toimialoilla polttoon käytettävien polttoaineiden luovutus kulutukseen. Tähän toimintaan eivät sisälly: a) liitteessä I luetelluissa toiminnoissa käytettyjen polttoaineiden luovutus kulutukseen, paitsi jos niitä käytetään polttoon kuljetettaessa kasvihuonekaasuja geologista varastointia varten, kuten kyseisessä liitteessä olevan taulukon kahdennellakymmenennelläseitsemännellä rivillä esitetään tai polttoon EU:n päästökauppajärjestelmän ulkopuolelle 27 a artiklan nojalla jätetyissä laitoksissa; b) sellaisten polttoaineiden luovutus kulutukseen, joiden päästökerroin on nolla; c) polttoaineena käytettävän ongelmajätteen tai yhdyskuntajätteen luovutus kulutukseen. Rakennusten ja tieliikenteen alojen on vastattava seuraavia päästölähteitä, jotka on määritelty IPCC:n vuonna 2006 antamissa kansallisia kasvihuonekaasuinventaarioita koskevissa ohjeissa, ja näihin määritelmiin on tehtävä tarvittavat muutokset seuraavasti: a) lämmön ja sähkön yhteistuotanto (päästölähdeluokan koodi 1A1a ii) ja lämpölaitokset (päästölähdeluokan koodi 1A1a iii), sikäli kuin ne tuottavat lämpöä tämän kohdan c ja d alakohdassa tarkoitettuja toimintoja varten joko suoraan tai kaukolämpöverkkojen kautta;	Hiilidioksidi
b) tieliikenne (päästölähdeluokan koodi 1A3b), lukuun ottamatta maatalousajoneuvojen käyttöä päällystetyillä teillä; c) kaupallinen / julkinen (päästölähdeluokan koodi 1A4a); d) asuinrakennukset (päästölähdeluokan koodi 1A4b). Muiden alojen on vastattava seuraavia päästölähteitä, jotka on määritelty IPCC:n vuonna 2006 antamissa kansallisia kasvihuonekaasuinventaarioita koskevissa ohjeissa: a) energiateollisuus (päästölähdeluokan koodi 1A1), lukuun ottamatta tämän liitteen toisen kohdan a alakohdassa määriteltyjä luokkia; b) teollisuus ja rakentaminen (päästölähdeluokan koodi 1A2).	

ANNEX III

ACTIVITY COVERED BY CHAPTER IVa

Activity	**Greenhouse gases**
Release for consumption of fuels which are used for combustion in the buildings, road transport and additional sectors. This activity shall not include: (a) the release for consumption of fuels used in the activities listed in Annex I, except if used for combustion in the activities of transport of greenhouse gases for geological storage as set out in the table, row twenty seven, of that Annex or if used for combustion in installations excluded under Article 27a; (b) the release for consumption of fuels for which the emission factor is zero; (c) the release for consumption of hazardous or municipal waste used as fuel. The buildings and road transport sectors shall correspond to the following sources of emissions, defined in the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories, with the necessary modifications to those definitions as follows: (a) Combined Heat and Power Generation (CHP) (source category code 1A1a ii) and Heat Plants (source category code 1A1a iii), insofar as they produce heat for categories under points (c) and (d) of this paragraph, either directly or through district heating networks;	Carbon dioxide
(b) Road Transportation (source category code 1A3b), excluding the use of agricultural vehicles on paved roads; (c) Commercial / Institutional (source category code 1A4a); (d) Residential (source category code 1A4b). Additional sectors shall correspond to the following sources of emissions, defined in the 2006 IPCC Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories: (a) Energy Industries (source category code 1A1), excluding the categories defined under the second paragraph, point (a), of this Annex; (b) Manufacturing Industries and Construction (source category code 1A2).	

LIITTEET Tähän riville kirjoitetaan liitteen tai liitteiden nimet.

JAKELU Tähän riville kirjoitetaan, kenelle kirje on tarkoitettu jaettavaksi.

TIEDOKSI Tähän riville kirjoitetaan, kenelle kirje annetaan tiedoksi.